

SISUKORD

1. PEATÜKK. ÜLDSÄTTED	1
2. PEATÜKK. ÜLDOSA	1
PÕHIHARIDUSE ALUSVÄÄRTUSED	1
ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID	2
ÕPPIMISE KÄSITUS JA ÕPPEKESKKOND	4
I KOOLIASTE (1.-3. KLASS).....	6
II KOOLIASTE (4.-6. KLASS)	7
III KOOLIASTE (7.-9. KLASS).....	8
ÕPPEKORRALDUS	9
HINDAMINE NING KLASSI JA PÕHIKOOLI LÕPETAMINE	13
3. PEATÜKK. RAKENDUSSÄTTED	17
TUNNIJAOTUSPLAAN ÕPPEAINETI JA AASTATI	19
AINEVALDKOND „KEEL JA KIRJANDUS“	20
1. EESTI KEEL	20
1.1. Üldalused.....	20
1.1.1. Õppe- ja kasvatusesmärgid	20
1.1.2. Õppeaine kirjeldus	20
1.2. I kooliaste	22
1.2.1. Kooliastme õpitulemused	22
1.2.2. Õppesisu ja -tegevus	23
1.2.3. 1. klass	26
1.2.4. 2. klass	28
1.2.5. 3. klass	31
1.3. II kooliaste	34
1.3.1. Kooliastme õpitulemused	34
1.3.2. Õppesisu ja -tegevus	35
1.3.3. 4. klass	38
1.3.4. 5. klass	41
1.3.5. 6. klass	43
1.4. III kooliaste.....	45
1.4.1. Kooliastme õpitulemused	45
1.4.2. Õppesisu ja -tegevus	47
1.4.3. 7. klass	50
1.4.4. 8. klass	52
1.4.5. 9. klass	54
1.5. Füüsiline õpikeskkond	55
2. KIRJANDUS	55
2.1. Üldalused.....	55
2.1.1. Õppe- ja kasvatusesmärgid	55
2.1.2. Õppeaine kirjeldus	56
2.2. II kooliaste (5. ja 6. klass)	57
2.2.1. Kooliastme õpitulemused	57
2.2.2. Õppesisu	59
2.2.3. Õppetgevus	60
2.2.4. 5. klass	62
2.2.5. 6. klass	64
2.3. III kooliaste.....	66

2.3.1.	Kooliastme õpitulemused	66
2.3.2.	Õppesisu	68
2.3.3.	Õppetegevus	70
2.3.4.	7. klass	72
2.3.5.	8. klass	75
2.3.6.	9. klass	78
2.4.	<i>Füüsiline õpikeskkond</i>	80
AINEVALDKOND „VÕÕRKEELED“		82
1.	ÜLDOSA	82
1.1.	<i>Valdkonna pädevus</i>	82
1.2.	<i>Ainevaldkonna kirjeldus</i>	82
1.3.	<i>Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes</i>	83
1.4.	<i>Lõiming</i>	84
1.4.1.	Lõiming teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega	84
1.4.2.	Läbivad teemad	84
1.5.	<i>Hindamine</i>	85
1.6.	<i>Õppetegevused</i>	85
1.7.	<i>Füüsiline õpikeskkond</i>	85
2.	A-VÕÕRKEEL	86
2.1.	<i>Üldalused</i>	86
2.1.1.	Õppe- ja kasvatuseesmärgid	86
2.1.2.	Õppeaine kirjeldus	86
2.1.3.	Teemavaldkonnad näidetega	87
2.1.4.	Grammatika	89
2.2.	<i>I kooliaste</i>	90
2.2.1.	Õpitulemused	90
2.2.2.	Õppesisu	91
2.2.3.	Õppetegevus	91
2.2.4.	Hindamine	91
2.2.5.	3. klass	92
2.3.	<i>II kooliaste</i>	92
2.3.1.	Õpitulemused	92
2.3.2.	Õppesisu	93
2.3.3.	Õppetegevused	93
2.3.4.	Hindamine	94
2.3.5.	4. klass	94
2.3.6.	5. klass	95
2.3.7.	6. klass	96
2.4.	<i>III kooliaste</i>	97
2.4.1.	Õpitulemused	97
2.4.2.	Õppesisu	97
2.4.3.	Õppetegevused	97
2.4.4.	Hindamine	98
2.4.5.	7. klass	98
2.4.6.	8. klass	99
2.4.7.	9. klass	100
3.	B-VÕÕRKEEL	101
3.1.	<i>Üldalused</i>	101
3.1.1.	Õppe- ja kasvatuseesmärgid	101
3.1.2.	Õppeaine kirjeldus	101
3.2.	<i>II kooliaste</i>	102
3.2.1.	Õpitulemused	102

3.2.2.	Õppesisu	102
3.2.3.	Õppetegevus	103
3.2.4.	Hindamine.....	103
3.3.	<i>III kooliaste</i>	103
3.3.1.	Õpitulemused.....	103
3.3.2.	Õppesisu	104
3.3.3.	Õppetegevus	104
3.3.4.	Hindamine.....	105
MATEMAATIKA		106
1.	ÜLDOSA.....	106
1.1.	<i>Matemaatikapädevus</i>	106
1.2.	<i>Ainevaldkonna kuuluvus</i>	106
1.2.1.	Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonnas.....	106
1.3.	<i>Lõiming</i>	107
1.3.1.	Lõiming teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega	107
1.3.2.	Läbivad teemad.....	107
2.	MATEMAATIKA	109
2.1.	<i>Üldalused</i>	109
2.1.1.	Õppe- ja kasvatusesmärgid	109
2.1.2.	Õppeaine kirjeldus	109
2.2.	<i>I kooliaste</i>	109
2.2.1.	Õpitulemused	109
2.2.2.	Õpitulemused ja õppesisu	110
2.2.3.	Füüsiline õpikeskkond	112
2.2.4.	Hindamine.....	112
2.2.5.	Metoodilised soovitused	112
2.2.6.	1. klass	112
2.2.7.	2. klass	114
2.2.8.	3. klass	116
2.3.	<i>II kooliaste</i>	118
2.3.1.	Õpitulemused.....	118
2.3.2.	Õpitulemused ja õppesisu	118
2.3.3.	Füüsiline õpikeskkond	120
2.3.4.	Hindamine.....	120
2.3.5.	Metoodilised soovitused	121
2.3.6.	4. klass	121
2.3.7.	5. klass	124
2.3.8.	6. klass	127
2.4.	<i>III kooliaste</i>	129
2.4.1.	Õpitulemused.....	129
2.4.2.	Õpitulemused ja õppesisu	129
2.4.3.	Füüsiline õpikeskkond	132
2.4.4.	Hindamine.....	132
2.4.5.	7. klass	133
2.4.6.	8. klass	141
2.4.7.	9. klass	146
AINEVALDKOND „LOODUSAINED“		151
1.	LOODUSÕPETUS.....	151
1.1.	<i>Üldalused</i>	151
1.1.1.	Õppe- ja kasvatusesmärgid	151
1.1.2.	Õppeaine kirjeldus	151
1.2.	<i>I kooliaste</i>	153

1.2.1.	Sissejuhatus.....	153
1.2.2.	Metoodika.....	153
1.2.3.	Lõiming.....	154
1.2.4.	Kooliastme õpitulemused	155
1.2.5.	Õppesisu	157
1.2.6.	Õppetegevus	159
1.2.7.	Füüsiline õpikeskkond.....	160
1.2.8.	Hindamine.....	160
1.2.9.	1. klass	162
1.2.10.	2. klass	165
1.2.11.	3. klass	169
1.3.	<i>II kooliaste</i>	174
1.3.1.	Kooliastme õpitulemused	174
1.3.2.	Õpitulemused ja õppesisu	174
1.3.3.	Õppetegevus	185
1.3.4.	Füüsiline õpikeskkond.....	186
1.3.5.	Hindamine.....	186
1.3.6.	4. klass	187
1.3.7.	5. klass	192
1.3.8.	6. klass	201
1.4.	<i>III kooliaste</i>	212
1.4.1.	Sissejuhatus.....	212
1.4.2.	Kooliastme õpitulemused	212
1.4.3.	Lõiming.....	213
1.4.4.	Metoodika.....	215
1.4.5.	Õpitulemused ja õppesisu	218
1.4.6.	Õppetegevus	222
1.4.7.	Füüsiline õpikeskkond.....	222
1.4.8.	Hindamine.....	222
1.4.9.	7. klass	224
2.	BIOLOOGIA	232
2.1.	<i>Üldalused</i>	232
2.1.1.	Õppe- ja kasvatusesmärgid	232
2.1.2.	Õppeaine kirjeldus	232
2.2.	<i>III kooliaste</i>	233
2.2.1.	Lõiming.....	233
2.2.2.	Kooliastme õpitulemused	238
2.2.3.	Õpitulemused ja õppesisu	238
2.2.4.	Õppetegevus	250
2.2.5.	Füüsiline õpikeskkond.....	250
2.2.6.	Hindamine.....	250
2.2.7.	7. klass	252
2.2.8.	8. klass	256
2.2.9.	9. klass	263
3.	GEOGRAAFIA	271
3.1.	<i>Üldalused</i>	271
3.1.1.	Õppe- ja kasvatusesmärgid	271
3.1.2.	Õppeaine kirjeldus	271
3.2.	<i>III kooliaste</i>	272
3.2.1.	Lõiming.....	272
3.2.2.	Kooliastme õpitulemused	273
3.2.3.	Õpitulemused ja õppesisu	274
3.2.4.	Õppetegevus	283
3.2.5.	Füüsiline õpikeskkond.....	283

3.2.6.	Hindamine.....	284
3.2.7.	7. klass	285
3.2.8.	8. klass	291
3.2.9.	9. klass	297
4.	FÜÜSIKA.....	306
4.1.	Üldalused.....	306
4.1.1.	Õppe- ja kasvatusesmärgid	306
4.1.2.	Õppeaine kirjeldus	306
4.2.	III kooliaste.....	307
4.2.1.	Kooliastme õpitulemused	307
4.2.2.	Õpitulemused ja õppesisu	307
4.2.3.	Õppetegevus	316
4.2.4.	Füüsiline õpikeskkond	317
4.2.5.	Hindamine.....	317
4.2.6.	8. klass	318
4.2.7.	9. klass	324
5.	KEEMIA.....	331
5.1.	Üldalused.....	331
5.1.1.	Õppe- ja kasvatusesmärgid	331
5.1.2.	Õppeaine kirjeldus	331
5.2.	III kooliaste.....	332
5.2.1.	Kooliastme õpitulemused	332
5.2.2.	Õpitulemused ja õppesisu	333
5.2.3.	Õppetegevus	340
5.2.4.	Füüsiline õpikeskkond	341
5.2.5.	Hindamine.....	341
5.2.6.	8. klass	342
5.2.7.	9. klass	349

AINEVALDKOND „SOTSIAALAINED”.....356

1.	INIMESEÕPETUS	356
1.1.	Üldalused.....	356
1.1.1.	Õppe- ja kasvatusesmärgid	356
1.1.2.	Õppeaine kirjeldus	356
1.1.3.	Õppetegevus	357
1.1.4.	Hindamine.....	357
1.2.	I kooliaste	358
1.2.1.	Kooliastme õpitulemused	358
1.2.2.	Õpitulemused ja õppesisu	359
1.2.3.	2. klass	364
1.2.4.	3. klass	370
1.3.	II kooliaste	376
1.3.1.	Kooliastme õpitulemused	376
1.3.2.	Õpitulemused ja õppesisu	376
1.3.3.	5. klass	382
1.3.4.	6. klass	387
1.4.	III kooliaste.....	393
1.4.1.	Kooliastme õpitulemused	393
1.4.2.	Õpitulemused ja õppesisu	393
1.4.3.	7. klass	398
1.4.4.	8. klass	403
1.5.	Füüsiline õpikeskkond	408
2.	AJALUGU.....	408
2.1.	Üldalused.....	408

2.1.1.	Õppe- ja kasvatuseesmärgid	408
2.1.2.	Õppeaine kirjeldus	408
2.1.3.	Õppetegevus	409
2.1.4.	Hindamine.....	410
2.2.	<i>V klass. Ajaloo algõpetus, 35 tundi</i>	410
2.2.2.	I teema. Ajaarvamine (10 tundi)	410
2.2.3.	II teema. Ajalooallikad (8 tundi).....	411
2.2.4.	III teema. Eluolu (8 tundi)	411
2.2.5.	IV teema. Ajaloosündmused ja ajaloolised isikud (9 tundi).....	411
2.3.	<i>VI klass. Muinasaeg ja vanaaeg, 70 tundi</i>	412
2.3.1.	Teema „Muinasaeg” läbimise järel õpilane:	412
2.3.2.	Teema „Vanad Idamaad” läbimise järel õpilane:	413
2.3.3.	Teema „Vana-Kreeka” läbimise järel õpilane:	414
2.3.4.	Teema „Vana-Rooma” läbimise järel õpilane:	415
2.3.5.	Õppetegevus	416
2.3.6.	Õpikeskkond	417
2.4.	<i>II kooliastme hindamine</i>	417
2.5.	<i>VII klass. Keskaeg ja varauusaeg, 70 tundi</i>	417
2.5.1.	Teema „Maailm keskajal 476–1492” läbimise järel õpilane:	417
2.5.2.	Teema „Maailm varauusajal (1492–1600)” läbimise järel õpilane:	419
2.5.3.	Õppetegevus	420
2.5.4.	Õpikeskkond	420
2.6.	<i>VIII klass. Uusaeg, 70 tundi</i>	421
2.6.1.	Teema „Maailm 1600–1815” läbimise järel õpilane:	421
2.6.2.	Teema „Maailm 1815–1918” läbimise järel õpilane:	422
2.6.3.	Õppetegevus	423
2.6.4.	Õpikeskkond	423
2.7.	<i>IX klass. Lähiajalugu, 70 tundi</i>	424
2.7.1.	Teema „Maailm kahe maailmasõja vahel 1918–1939” läbimise järel õpilane:	424
2.7.2.	Teema „Teine maailmasõda 1939–1945” läbimise järel õpilane:	425
2.7.3.	Teema „Maailm pärast Teist maailmasõda 1945–2000” läbimise järel õpilane:	426
2.7.4.	Õppetegevus	428
2.7.5.	Õpikeskkond	429
2.8.	<i>Õppetegevus III kooliastmes</i>	429
2.9.	<i>III kooliastme hindamine</i>	429
2.9.1.	Näidishindeskaala 15 punkti.....	430
3.	ÜHISKONNAÕPETUS	431
3.1.	<i>Üldalused</i>	431
3.1.1.	Õppe- ja kasvatuseesmärgid	431
3.1.2.	Õppeaine kirjeldus	431
3.1.3.	Õppetegevus	433
3.1.4.	Hindamine.....	433
3.2.	<i>II kooliaste</i>	434
3.2.1.	Kooliastme õpitulemused	434
3.2.2.	Õpitulemused ja õppesisu	434
3.2.3.	Õppetegevus	437
3.2.4.	Hindamine.....	437
3.3.	<i>III kooliaste</i>	437
3.3.1.	Kooliastme õpitulemused	437
3.3.2.	Õpitulemused ja õppesisu	438
3.3.3.	Õppetegevus	442
3.3.4.	Hindamine.....	442
3.3.5.	Füüsiline õpikeskkond	442

AINEVALDKOND „KUNSTIAINED“	443
1. MUUSIKA.....	443
1.1. <i>Õppe- ja kasvatusesmärgid</i>	443
1.1.2. <i>Õppeaine kirjeldus</i>	443
1.1.3. <i>Õppetegevus</i>	444
1.1.4. <i>Hindamine</i>	447
1.1.5. <i>Füüsiline õpikeskkond</i>	447
1.2. <i>I kooliaste</i>	449
1.3. <i>II kooliaste</i>	456
1.4. <i>III kooliaste</i>	464
2. KUNST.....	473
2.1. <i>Üldalused</i>	473
2.1.1. <i>Õppe- ja kasvatusesmärgid</i>	473
2.1.2. <i>Õppeaine kirjeldus</i>	473
2.1.3. <i>Õppetegevused</i>	473
2.1.4. <i>Hindamine</i>	474
2.1.5. <i>Füüsiline õpikeskkond</i>	474
2.2. <i>I kooliaste</i>	475
2.2.1. <i>Kooliastme õpitulemused</i>	475
2.2.2. <i>Õppesisu</i>	475
2.2.3. <i>Õppetegevus</i>	475
2.2.4. <i>1.-3. klass</i>	476
2.3. <i>II kooliaste</i>	477
2.3.1. <i>Kooliastme õpitulemused</i>	477
2.3.2. <i>Õppesisu</i>	478
2.3.3. <i>Õppetegevus</i>	478
2.3.4. <i>4.-6. klass</i>	478
2.4. <i>III kooliaste</i>	480
2.4.1. <i>Õpitulemused</i>	480
2.4.2. <i>Õppesisu</i>	480
2.4.3. <i>Õppetegevus</i>	481
2.4.4. <i>7.-9. klass</i>	481
AINEVALDKOND „TEHNOLOOGIA“	483
1. TÖÖÕPETUS.....	483
1.1. <i>Üldalused</i>	483
1.1.1. <i>Õppe- ja kasvatusesmärgid</i>	483
1.1.2. <i>Õppeaine kirjeldus</i>	483
1.1.3. <i>Õppetegevus</i>	483
1.1.4. <i>Füüsiline õpikeskkond</i>	484
1.1.5. <i>Hindamine</i>	484
1.2. <i>I kooliaste</i>	484
1.2.1. <i>I kooliastme õpitulemused</i>	484
1.2.2. <i>Õpitulemused ja õppesisu</i>	485
1.2.3. <i>1. klass, 34 tundi</i>	486
2. KÄSITÖÖ JA KODUNDUS.....	490
2.1. <i>Üldalused</i>	490
2.1.1. <i>Õppe- ja kasvatusesmärgid</i>	490
2.1.2. <i>Õppeaine kirjeldus</i>	490
2.1.3. <i>Õppetegevus</i>	490
2.1.4. <i>Füüsiline õpikeskkond</i>	491
2.1.5. <i>Hindamine</i>	492
2.2. <i>II kooliaste</i>	492

2.2.1.	II kooliastme õpitulemused.....	492
2.2.2.	Õpitulemused ja õppesisu	492
2.2.3.	4. klass	498
2.3.	<i>III kooliaste</i>	502
2.3.1.	III kooliastme õpitulemused	502
2.3.2.	Õpitulemused ja õppesisu	502
2.3.3.	7. klass	508
3.	TEHNOLOOGIAÕPETUS	514
3.1.	<i>Üldalused</i>	514
3.1.1.	Õppe- ja kasvatusesmärgid	514
3.1.2.	Õppeaine kirjeldus	514
3.1.3.	Õppetegevus	515
3.1.4.	Füüsiline õpikeskkond	516
3.1.5.	Hindamine.....	516
3.2.	<i>II kooliaste</i>	517
3.2.1.	II kooliastme õpitulemused.....	517
3.2.2.	Õpitulemused ja õppesisu	517
3.2.3.	4. klass, 35 tundi	519
3.3.	<i>III kooliaste</i>	521
3.3.1.	III kooliastme õpitulemused	521
3.3.2.	Õpitulemused ja õppesisu	522
3.3.3.	7. klass, 70 tundi	524
AINEVALDKOND „KEHALINE KASVATUS“		528
1.	<i>ÜLDOSA</i>	528
1.1.	<i>Kehakultuuripädevus</i>	528
1.2.	<i>Ainevaldkonna õppeaine</i>	528
1.3.	<i>Ainevaldkonna kirjeldus</i>	528
1.4.	<i>Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeaines</i>	528
1.5.	<i>Lõiming</i>	529
1.5.1.	Lõiming teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega	529
1.5.2.	Läbivad teemad.....	530
2.	KEHALINE KASVATUS	530
2.1.	<i>Üldalused</i>	530
2.1.1.	Õppe- ja kasvatusesmärgid	530
2.1.2.	Õppeaine kirjeldus	531
2.1.3.	Õppetegevus	531
2.1.4.	Hindamine.....	532
2.1.5.	Lõiming teiste õppeainetega	533
2.2.	<i>I kooliaste</i>	534
2.2.1.	Kooliastme õpitulemused	534
2.2.2.	Õppesisu ja õpitulemused	535
2.2.3.	Metoodilised soovitusud	538
2.2.4.	1. klass	538
2.2.5.	2. klass	539
2.2.6.	3. klass	540
2.3.	<i>II kooliaste</i>	541
2.3.1.	Kooliastme õpitulemused	541
2.3.2.	Õppesisu ja erinevate alade õpitulemused	542
2.3.3.	Metoodilised soovitusud	546
2.3.4.	4. klass	546
2.3.5.	5. klass	547
2.3.6.	6. klass	548

2.4.	<i>III kooliaste</i>	550
2.4.1.	Kooliastme õpitulemused	550
2.4.2.	Õppesisu ja erinevate alade õpitulemused	550
2.4.3.	Metoodilised soovitused	554
2.4.4.	7. klass	554
2.4.5.	8. klass	555
2.4.6.	9. klass	557
2.5.	<i>Füüsiline õpikeskkond</i>	557
VALIKAINE „INFORMAATIKA“		559
1.	INFORMAATIKA	559
1.1.	<i>Üldalused</i>	559
1.1.1.	Õppe- ja kasvatusesmärgid	559
1.1.2.	Õppeaine kirjeldus	559
1.1.3.	Õppetegevust kavandades ja korraldades:	560
1.1.4.	Füüsiline õpikeskkond	560
1.1.5.	Hindamine.....	561
1.2.	<i>II kooliaste</i>	561
1.2.1.	Õpitulemused ja õppesisu	561
1.2.2.	Õppetegevus	563
1.2.3.	5.-6. klass	563
1.3.	<i>III kooliaste</i>	564
1.3.1.	Õpitulemused ja õppesisu	564
1.3.2.	8.-9. klass	565
LÄBIVATE TEEMADE KAVAD		567